

## Bijen en hommels

Voor de bestuiving zijn veel planten afhankelijk van bezoek door insecten, die zorgen voor het stuifmeeltransport. Naast vlinders spelen ook bijen en hommels een belangrijke rol bij dit proces. Zij hebben hier hun eigen belangen bij: in de bloemen vinden zij nectar en stuifmeel, dat voor hen als voedselbron dient. Niet alleen inheemse bomen, heesters en (on)kruiden worden druk bezocht. Ook een zeer groot aantal tuinplanten is populair en worden bezocht worden door hommels, honingbijen en (wilde) bijen.

Door de stuifmeeldragende bijenplanten verspreid aan te planten zullen de insecten door de hele tuin van plant naar plant vliegen. Kleine planten kunnen groepsgewijs bij elkaar gezet worden, zodat ze meer opvallen. De enkelbloemige variëteiten bevatten stuifmeel en nectar. De gevuldbloemige variëteiten zijn meestal steriel, en zullen geen insecten aantrekken.

Op de website van de [Nederlandse Bijenhouders Vereniging](#) (NBV) is veel algemene informatie over bijen te vinden. Per soort staan ze omschreven op [www.bijenhelptdesk.nl](#). Informatie over planten die als voedselbron dienen, en door welke bijen- of hommelssoorten ze dan precies bezocht worden, is te vinden in het overzicht op [www.drachtplanten.nl](#). Dit overzicht is in opdracht van de Nederlandse Bijenhouders Vereniging (NBV) samengesteld door Arie Koster, in samenwerking met studenten van Larenstein, afdeling Tuin en Landschapsinrichting, en zal ook in boekvorm uitgegeven worden (zie ook de aankondiging in het artikel in [Tuin & Landschap](#) in 2005).

Zaadmengsels van bijen- en vlinderplanten worden onder meer online te koop aangeboden bij [www.cruydhoeck.nl/particulier](#), [www.debolderik.net](#), [www.vivara.nl](#) en [www.vreeken.nl](#).

Via de laatstgenoemde site zijn ook zaden van veel planten ongemengd te koop, evenals van verschillende groenbesters. Hommelkasten en meer leuke dingen voor insecten, vogels, vleermuizen etc. zijn online onder meer te bestellen bij [www.waveka.nl](#) en [www.vivara.nl](#).



### Tuinplanten die regelmatig door bijen en/of hommels bezocht zullen worden:

#### Bomen en heesters

Abelia schumannii	HB, hom	Colutea arborescens (blazenstruik)	HB, hom
Acer campestre (Spaanse aak)	HB, WB, hom	Cornus mas (kornoelje)	HB, hom
Acer platanoides, pseudoplatanus (esdoorn)	HB, WB, hom	Corylopsis (schijnhazelaar)	HB
Aesculus carnea (paardenkastanje)	HB, hom	Corylus avellana (hazelaar)	HB
Aesculus hippocastanum (paardenkastanje)	HB, hom	Cotinus coggygria (pruikenboom)	HB, WB, hom
Ailanthus altissima (hemelboom)	HB	Cotoneaster (dwergmispel)	HB
Alnus glutinosa (zwarte els)	HB	Crataegus (meidoorn)	HB, WB, hom
Amelanchier (krentenboompje)	HB	Cydonia oblonga (kwee, kweeper)	HB, hom
Amorpha fruticosa (indigobloem)	HB, hom	Cytisus (brem)	HB, hom
Aralia (duivelswandelstok)	HB, hom	Daboecia cantabrica (Ierse heide)	hom
Aucuba japonica	HB	Daphne mezereum (peperboompje)	HB
Berberis (zuurbes)	HB, hom	Deutzia (bruidsbloem)	HB, hom
Buddleja (vlinderstruik)	HB, hom	Diervilla sessilifolia (Amerikaanse weigelia)	HB, hom
Buxus sempervirens (randpalm)	HB, hom	Elaeagnus (olijfwilg)	HB
Callicarpa (bezemstruik)	HB, hom	Elsholtzia stauntonii (muntstruik)	HB
Calluna vulgaris (struikheide)	HB, WB, hom	Enkianthus campanulatus	HB
Campsis (trompetbloem)	HB, hom	Erica (dopheide)	HB, hom
Caragana arborescens (erwtenstruik)	HB	Escallonia	HB, hom
Caryopteris (blauwe spirea, blauwbaard)	HB, hom	Euonymus europaeus (kardinaalshoed)	
Castanea sativa (tamme kastanje)	HB	Forsythia (Chinees klokje)	
Catalpa bignonioides (trompetboom)	HB, hom	Fuchsia	HB
Ceanothus (Amerikaanse sering)	HB	Genista (kruipbrem, verfbrem)	hom
Celastrus (boomwurger)	HB	Gleditsia triacanthos (valse Christusdoorn)	HB
Cephalanthus occidentalis (kogelbloem)	HB	Halesia carolina (sneeuwkllokjesboom)	HB
Cercis siliquastrum (Judasboom)	HB, hom	Hamamelis (toverhazelaar)	HB
Chaenomeles (Japanse kwee, dwergkwee)	HB, hom	Hebe (struikveronica)	HB, hom
Cistus (cistroos)	HB, hom	Hedera (klimop)	HB, WB, hom
Clematis (bosrank, bosdruif)	HB	Hibiscus syriacus (althaeastruik, tuinhibiscus)	HB, hom
Clethra (schijnels)	HB, hom	Hippophae rhamnoides (duindoorn)	HB
		Holodiscus discolor (pluimspirea)	HB, hom
		Humulus lupulus (hop)	HB
		Hydrangea (hortensia)	HB, hom

Hypericum (hertshooi)	HB, hom	Wisteria sinensis (blauwe regen)	HB
Ilex aquifolium (hulst)	HB, WB	Zenobia pulverulenta	HB
Itea virginica (bloemwilg)	HB, hom		
Koelreuteria paniculata (gele zeepboom)	HB, hom	<b>Kuiplanten</b>	
Kolkwitzia amabilis	HB	Abutilon hybridum	HB
Laburnum anagyroides (gouden regen)	HB, hom	Agapanthus campanulatus	hom
Lavandula (lavendel)	HB, WB, hom	Brugmansia (Datura, engelentrompet)	HB
Ligustrum (liguster)	HB, hom	Cestrum elegans	HB
Liriodendron tulipifera (tulpenboom)	HB, hom	Choisya ternata (Mexicaanse oranjebloesem)	HB, hom
Lonicera (kamperfoelie)	HB, hom	Citrus sinensis (citroen)	HB
Lycium barbarum (boksdoorn)	HB, hom	Cuphea (lucifersplant)	HB, hom
Mahonia (mahoniestruik)	HB, WB, hom	Datura (doornappel, engelentrompet)	HB
Malus (appel)	HB, hom	Heliotropium (heliotroop)	HB, hom
Mespilus germanica (mispel)	HB, hom	Lantana camara (wisselbloem)	HB
Myrica gale (wilde gagel)	HB	Lochroma coccineum	HB
Osmanthus burkwoodii (schijnhulst)	HB	Lycianthes rantonnetii (blauwe nachtschade)	HB, WB
Parthenocissusb (wingerd)	HB	Schinus molle (Californische peper)	HB
Passiflora (passiebloem)	HB		
Philadelphus (boerenjasmijn)	HB, hom	<b>Akker- en tuinbouwgewassen</b>	
Physocarpus opulifolius (blaasspirea)		Asparagus (asperge)	HB, WB, hom
Photinia villosa (glansmispel)	HB, WB, hom	Cannabis sativa (hennep)	HB
Pileostegia viburnoides	HB	Claytonia siberica (winterpostelein)	HB
Pittosporum tenuifolium	HB	Cucumis sativus (komkommer)	HB, hom
Potentilla fruticosa (ganzerik)	HB, WB	Cucurbita (pompoe, meloen)	HB, hom
Prunus (abrikoos, perzik, pruim, kers, etc.)	HB, hom	Daucus carota (peen)	HB, WB, hom
Prunus laurocerasus (laurierkers)	HB, WB	Lepidium sativum (tuinkers)	HB
Prunus spinosa (vogelkers)		Linum usitatissimum (vlas)	HB
Ptelea trifoliata (lederboom)	HB	Phacelia tanacetifolia (bijenvoer)	
Pterostyrax (epaulettenboom)	HB, hom	Raphanus sativus (bladramanas, radijs)	HB, hom
Pyracantha (vuurdoorn)	HB, WB, hom	Sinapis alba (gele mosterd)	HB, WB, hom
Pyrus (peer)	HB, WB, hom	Vicia faba (tuinboon)	HB, hom
Rhamnus cathartica (wegedoorn)	HB, WB, hom	Zea mays (mais)	HB
Rhamnus frangula (vuilboom, sporkehout)	HB, WB, hom		
Rhododendron (rododendron)	HB	<b>Eenjarige groenbemers</b>	
Rhus typhina (azijnboom)	HB	Fagopyrum esculentum (boekweit)	HB
Ribes (aalbes, rode, witte, zwarte bes, etc.)	HB, WB, hom	Lupinus (lupine)	HB, hom
Robinia (valse acacia)	HB, hom	Medicago (luzerne)	HB, WB, hom
Rosa (roos)	HB, WB, hom	Phacelia tanacetifolia (bijenvoer)	
Rubus (braam)	HB, WB, hom	Reseda (reseda)	HB, WB, hom
Salix (wilg)	HB, WB, hom	Sinapis alba (gele mosterd)	HB, WB, hom
Sambucus nigra (vlier)	HB	Tagetes (Afrikaantje)	HB
Skimmia	HB	Trifolium pratense (rode klaver)	HB, WB, hom
Sophora japonica (honingboom)	HB	Trifolium repens (witte klaver)	HB, WB, hom
Sorbaria sorbifolia (lijsterbesspirea)	HB, WB, hom	Vicia sativa (voederwikke)	HB
Sorbus (lijsterbes, meelbes)	HB		
Spiraea (spirea)	HB	<b>Eenjarige sierplanten</b>	
Staphylea (pimperoot)	HB	Achyranthes (amarant)	HB
Stephanandra incisa (kransspirea)	HB, WB, hom	Adonis aestivalis (zomeradonis)	HB, WB
Symphoricarpos (sneeuwbes)	HB, hom	Anchusa capensis (Kaaps vergeet-mij-nietje)	
Syringa (sering)		Antirrhinum majus (grote leeuwenbek)	hom
Taxus baccata (taxus, venijnboom)	HB	Begonia semperflorens hybr.	HB
Tilia (linde)	HB, WB, hom	Calendula officinalis (goudsbloem)	HB, WB
Ulex europaeus (gaspeldoorn)	HB, hom	Campanula medium (Mariëtteklokje)	
Vaccinium (blauwe bes, bosbes, rijsbes)	HB, hom	Centaurea cyanus (korenbloem)	
Viburnum (sneeuwbal)	HB	Chaenorrhinum minus (kleine leeuwenbek)	HB, hom
Viscum album (maretak)	HB	Cheiranthus cheiri (muurbloem)	
Vitis vinifera (druif)	HB	Chrysanthemum carinatum (chrysant)	HB
Weigelia florida	HB	Chrysanthemum segetum (gele ganzebloem)	HB, WB

Cosmos (cosmea)	HB, hom	Levisticum officinale (lavas, maggiplant)	HB, WB, hom
Cuphea (luciferplantje)	HB, hom	Melissa officinalis (citroenmelisse)	HB, hom
Cynoglossum amabile (hondstong)		Mentha (munt)	HB, hom
Dicranostigma leontopodium (drakenbloem)	HB, hom	Ocimum basilicum (basilicum)	HB, hom
Dipsacus sativus (kaardenbol, weverskaarde)	bijen, hom	Origanum vulgare (marjolein)	HB, WB, hom
Dracocephalum moldavica (drakenkop)	HB, WB, hom	Rosmarinus officinalis (rozemarijn)	HB, hom
Echium (slangenkruid)		Ruta graveolens (wijnruit)	HB
Erysimum (muurbloem, steenraket)		Salvia (salie)	HB, hom
Euphrasia (ogentroost)	HB	Sanguisorba (pimpernel)	HB, WB
Gaillardia (kokardebloem)		Satureja (bonenkruid)	HB
Gilia	HB, hom	Thymus (tijm)	HB, WB, hom
Godetia (zomerazalea)	HB		
Helianthus annuus (zonnebloem)		<b>Vaste planten en 2-jarigen</b>	
Helichrysum (strobloem)	HB	Acanthus mollis	hom
Heliotropium arborescens (heliotroop)		Achillea (duizendblad, wilde Bertram)	HB, WB
Impatiens (vlijtig liesje, springbalsemien)	HB, hom	Aconitum (monnikskap)	hom
Limnanthus douglasii (moerasbloem)		Adonis (adonisroosje)	
Limonium suworowii (statice)		Aethionema (steenkens)	
Mesembryanthemum criniflorum (ijsplantje)	HB	Agastache (droplant)	HB, WB, hom
Nigella (juffertje in het groen)	HB, hom	Ajuga reptans (kruipend zenegroen)	HB, WB, hom
Papaver (klaproos, slaapbol)	HB, hom	Alliaria petiolata (look-zonder-look)	HB, WB
Rudbeckia hirta (zonnehoed)		Althea (heemst)	HB, hom
Salvia viridis (bonte salie)		Alyssum (schildzaad)	
Scabiosa atropurpurea (duifkruid)		Anchusa (ossentong)	HB, WB, hom
Silybum marianum (Mariadistel)		Anemone (bosanemoon, herfstanemoon)	HB
Tagetes (Afrikaantje)	HB	Angelica (engelwortel)	HB, WB, hom
Tropaeolum majus (Oostindische kers)	HB, hom	Anthemis (gele kamille)	HB, WB
Zinnia haageana	HB	Aquilegia (akelei)	HB, hom
		Arabis (rijstebrij, randjesbloem)	HB, hom
<b>Bollen en knollen</b>		Armeria maritima (Engels gras)	HB
Allium (bieslook, daslook, ui, sierui)	HB, hom	Aruncus dioicus (geitenbaard)	HB, WB, hom
Caltonia candicans (zomerhyacint)	HB	Asclepias (zijdeplant)	HB
Colchicum autumnale (herfsttijloos)	HB, hom	Aster	HB, hom
Convallaria majalis (lelietje der dalen)	HB	Astilbe (pluimspirea)	HB
Crocus (krokus)	HB, hom	Astrantia major (Zeeuws knoopje)	HB, hom
Dahlia	HB, hom	Aubretia (blauwkussen)	HB, WB, hom
Eranthis hyemalis (winterakonet)	HB, hom	Baptisia (valse indigo)	hom
Fritillaria (kievitsbloem, keizerskroon)	HB, hom	Bellis perennis (madeliefje)	HB, WB
Galanthus nivalis (sneeuwkllokje)	HB, hom	Bergenia cordifolia (schoenlappersplant)	HB, hom
Gladiolus (gladiool)	HB, hom	Buphthalmum (koeienoog)	HB, WB, hom
Hyacinthus orientalis (hyacint)	HB	Calamintha (bergsteentijm)	HB, hom
Leucojum (zomerklokje)	HB	Campanula (klokje)	HB, WB, hom
Muscari botryoides (blauw druifje)	HB, WB, hom	Canna (bloemriet)	HB
Narcissus (narcis)	HB	Cardamine pratensis (pinksterbloem)	HB, WB, hom
Ornithogalum (vogelmelk)	HB	Centaurea (korenbloem)	HB, hom
Polygonatum (salomonszegel)	HB	Centranthus (rode valeriaan, spoorbloem)	
Scilla (sterhyacint)	HB	Ceratostigma (loodkruid)	hom
Tulipa sylvestris (bostulp)	HB	Chelone obliqua (schildpadbloem)	HB, hom
		Cichorium (cichorei)	HB, WB, hom
<b>Kruiden</b>		Cimicifuga (zilverkaars)	HB, hom
Anethum graveolens (dille)	HB, WB, hom	Cleome spinosa (kattensnor)	HB
Anthriscus (kervel)	HB	Coreopsis (meisjesogen)	HB, WB
Artemisia dracunculus (dragon)	HB	Corydalis (holwortel, helmbloem)	HB, WB, hom
Borago officinalis (bernagie)	HB, hom	Dianthus barbatus (duizendschoon)	HB, hom
Carum carvi (echte karwij)	HB	Dianthus plumarius (grasanjer)	HB
Cynara cardunculus (kardoen)	HB, hom	Dicentra spectabilis (gebroken hartje)	
Foeniculum (venkel)	HB, WB, hom	Digitalis (vingerhoedskruid)	HB, hom
Hyssopus officinalis (hyssop)	HB, WB, hom	Doronicum (voorjaarszonnebloem)	HB, hom

Draba (hongerbloempje, vroegeling)		Perovskia atriplicifolia	HB, hom
Echinacae (zonnehoed)	HB, hom	Persicaria (duizendknoop)	HB, hom
Echinops (kogeldistel)	HB, hom	Petasisitis (groot hoefblad)	HB, hom
Epimedium (elfenbloem)		Phlomis tuberosa (brandkruid)	hom
Erigeron (fijnstraal)	HB, WB	Phlox (vlambloem)	HB, hom
Eryngium (kruisdistel)	HB, hom	Physostegia virginiana (scharnierbloem)	HB, hom
Erysimum (muurbloem, steenraket)	HB	Polemonium (Jacobs ladder)	HB, hom
Eupatorium (leverkruid, koninginnekruid)	HB, hom	Potentilla (ganzerik, tormentil)	HB, WB
Euphorbia (wolfsmelk)	HB	Primula (sleutelbloem)	HB, WB, hom
Fragaria (aardbei)	HB, WB	Prunella (bijenkorfje, brunel)	HB, hom
Galega		Pulmonaria (longkruid)	HB, WB, hom
Galium odoratum (lievevrouwebedstro)	HB	Pulsatilla vulgaris (wildemanskruid)	HB, hom
Gaura (prachtkaars)	HB, WB, hom	Ricinus communis (wonderboom)	HB
Gentiana (gentiaan)	HB, hom	Rodgersia	HB
Geranium (ooievaarsbek)	HB, WB, hom	Rudbeckia (zonnehoed)	HB, WB, hom
Geum (nagelkruid)	HB, hom	Sagina (vetmuur)	
Glechoma (hondsdrif)	HB, WB, hom	Salvia (salie)	HB, hom
Gypsophila (gipskruid)	HB, WB	Saponaria officinalis (zeepkruid)	HB, hom
Helenium (zonnekruid)	HB, WB, hom	Saxifraga (steenbreek)	HB
Helianthemum (zonneroosje)	HB, WB, hom	Scabiosa (duifkruid)	HB, WB
Helianthus (zonnebloem)		Scutellaria incana (glidkruid)	hom
Heliopsis (zonneoog)	HB	Sedum (vetkruid)	HB, WB, hom
Helleborus (nieskruid, kerstroos)	HB, hom	Sedum spectabile, telekium (hemelsleutel)	HB, WB, hom
Heracleum (bereklaauw)		Sempervivum (huislook)	HB, WB, hom
Hesperis matronalis (damastbloem)	HB, WB, hom	Sidalcea (Griekse malva)	HB
Heuchera	HB	Solidago (guldenroede)	HB
Hieracium (havikskruid)	HB, WB, hom	Stachys (ezelsoor, betonie, andoorn)	HB, WB, hom
Iberis sempervirens (scheefbloem)	HB	Strobilanthes atropurpurea (acanthus)	HB, hom
Inula (alant)	HB, WB	Symphytum (smeerwortel)	
Knautia (beemdkroon)	HB, WB, hom	Tanacetum vulgare (boerenwormkruid)	HB, WB, hom
Kniphofia (vuurpijl, fakkellelie)	HB, hom	Telekia (koeienoog)	HB, WB, hom
Lamium (dovenetel)	HB, WB, hom	Teucrium (gamander)	HB, WB, hom
Lamium (dovenetel)	HB, WB, hom	Thalictrum (ruit)	HB, hom
Lathyrus latifolius (brede lathyrus)	HB, WB, hom	Thymus (tijm)	HB, WB, hom
Lavatera (struikmalva)	HB, hom	Tradescantia (eendagsbloem)	HB, hom
Leucanthemum (margriet)	HB, WB	Trollius europaeus (kogelbloem)	HB, hom
Liatris	HB, WB, hom	Tussilago farfara (klein hoefblad)	HB, WB, hom
Ligularia	HB, hom	Valeriana (valeriaan)	HB, WB, hom
Limonium (lamsoor, zeelavendel, statice)	HB, hom	Verbascum (stalkaars, toorts)	HB, hom
Lunaria annua (Judaspenning)	HB, WB, hom	Verbena (ijzerhard)	HB, hom
Lobelia	HB	Veronica (ereprijs)	HB, WB
Lupinus (lupine)	HB, hom	Veronicastrum (Virginische ereprijs)	HB, hom
Lychnis (prikneus, brandende liefde)	HB	Viola (viooltje)	HB
Lysimachia (wederik, penningkruid)	HB	Waldsteinia ternata	HB
Lythrum (kattenstaart)	HB, WB, hom		
Malva (kaasjeskruid)	HB, WB, hom	<b>Oeverplanten</b>	
Monarda (bergamotplant, hanenkam)	HB, hom	Alisma (waterweegbree)	HB
Myosotis (vergeet-mij-nietje)	HB	Caltha palustris (gewone dotterbloem)	HB, hom
Nepeta (kattenkruid)	hom	Filipendula ulmaria (moerasspirea)	HB, WB, hom
Oenothera (Teunisbloem)	HB, hom	Iris pseudacorus (gele iis)	HB, hom
Pachysandra	HB	Nuphar lutea (gele plomp)	HB, hom
Paeonia (pioenroos)	HB	Nymphaea alba (witte waterlelie)	HB, hom
Papaver (klaproos)		Nymphoides peltata (watergentiaan)	HB, hom
Penstemon (schildpadbloem)	HB, hom	Pontederia cordata (moerashyacinth)	HB, hom

HB = honingbijen  
WB = wilde bijen  
hom = hommels